

te regelen. In dien tijd kocht hij veertig pond tabak; de mannen ook wat extra's, glimlachte hij.

Terwijl pakte juffrouw Goudron haar koffer en vroeg zich verbaasd af: „Hoe komt hij zoo. 'k Heb nooit gemerkt, dat hij iets om kerk of geloof gaf.“

Maar ze verdiepte zich er niet in, ze genoot van 't geen die arme peuters straks zouden genieten.

Na verschillende inkoop reed tegen vijf uur de groote grijze wagen in de richting van Windakkerveen.

'n Korte rit was het en na wat zoeken in 't schaars verlichte dorp werd de pastorie gevonden.

Ds Barnes ontving hen aan de deur.

„Vermeeteren, Jaap, ben jij het heusch?“

„Dirk Barnes, man, ik zou je niet meer herkend hebben.“ Juffrouw Goudron was even op den achtergrond. Dan stelde Vermeeteren haar voor.

„Zonder juffrouw Goudron was er niet veel van mijn plannen gekomen,“ vertelde hij zoodra ze in de groote kamer zaten.

„Heb je kinderen?“ informeerde Vermeeteren.

„Twee, je zult ze dadelijk zien.“

Het dienstmeisje meldde dat er alwéer een bestelauto was. Vermeeteren sprong zelf op, gaf den chauffeur een flinke fooi. Deze hielp dadelijk mee, was z'n er bij ingeschoten Zaterdag met één slag vergeten en reed even later fluitend weg.

's Avonds werden in de Kerstboekjes de namen van de kinderen uit Windakkerveen geschreven.

Ontroerd nam Vermeeteren de boekjes stuk voor stuk in handen. Kerstfeest 1938.

Zóó had hij zelf vroeger ook een boekje gekregen. Jaren had hij het bewaard, omdat hij het zoo mooi vond. „Kinderen des lichts“ heette het. Daar had ingestaan:

Eerste prijs, Kerstfeest 1891.

Toen was het op een keer verdwenen; Emilie, zijn vrouw had veel jeugdherinneringen opgeruimd.

Na haar sterven had hij zijn Kerstavond doorgebracht op de kegelbaan, óók wel eens een eersten prijs gewonnen. Maar nóóit zoo mooi als dien prijs op Kerstavond, 1891.

Het was laat toen de vier menschen naar bed gingen. De avond was te kort voor het vele werk en de ontelbare jeugdherinneringen.

Het was druk dien eersten Kerstdag en dominee zag, wat hij in tijden niet had gezien, opgewekte, blijde gezichten. 't Gebed was kort. De zorgen waren niet weggenomen, maar er waren lichtpuntjes, zoodat de hemel niet donker was. En naast die lichtpuntjes was daar het groote Licht, opgegaan over allen die saamgekomen waren. Het Licht der Lichten, opgegaan over allen.

Tweede Kerstdag. Honderden kindervoeten schuifelden eerbiedig door het kerkpad. Jonge stemmen zongen en „mevrouw van dominee“ vertelde.

Vermeeteren luisterde, als was hij na jaren weer een kind. De tijd schoof terug, zijn jeugd keerde terug. En toch, niets, niets kon hij van dat voorbijje in zijn handen vatten.

De kinderen leidden hem weer af. Heerlijk, die in-gelukkige snoetjes om het vele wat ze dit jaar kregen.

En toen allen gekregen hadden wat hun was toegedacht en de kerk leegstroomde, schoof dominee Barnes zijn ouden schoolmakker een pakje in de handen.

In de pastorie pakte hij 't uit. Toen hield hij in zijn handen den ouden Kinderbijbel, die eens thuis op het tafeltje bij moeder had gelegen, waar moeder zoo vaak uit had voor-gelezen, waar hij zelf vaak in gebladerd had, met diep ontzag voor David, voor Salomo en een groot verlangen naar Jezus, als Kindervriend. En nu was hij oud en hij kreeg dat boek terug.

„Ik kreeg dien Bijbel van je moeder toen jij al jaren in de stad woonde.“ „Bewaar jij hem maar, tot je er een goed gebruik van kunt maken,“ heeft ze mij gezegd.“

Dien avond las een schatrijk fabrikant op een koude logeerkamer in Windakkerveen in een ouden, gaaf bewaarden Kinderbijbel nog eenmaal de geschiedenis van het Kindje in de kribbe.

160

KERSTFEEST

Wij hullen Kerstfeest in rood-crêpe papier; wij vieren feest bij beker en bij bout, bij kerstcadeaux met roodbebeste hulst, — maar 't groote Godsgeschenk laat onze harten koud.

Zoo wikkelen wij de Waarheid in een mooi papier en geven aan het Licht onze eigen kleur: Wij maken elk onz' eigen god, die enkel voor òns zorgt. Wij drukken op Gods daad ons merk en onze keur.

Aanzie onz' harten en onz' handen, Heer, bezoedeld met het vuil van eigen wil en schijn; want wij vergeten U, door „drukke feestlijkheden,“ en in ons hart kan 't zoo geen Kèrstfeest zijn.

Laat ons ervaren, Heer, die stille blijheid in ons hart, die de herders eens doortilde bij het slotaccoord van: „Eer zij God.“ En laat ons Uwe Gave zien in 't onomwikkeld licht van Uw verlichtend Woord.

JOH. VIS

HET KERSTFEEST VAN EEN ORANJE-PRINS

Als 26-jarige jongeman kreeg Prins Hendrik, de broeder van Koning Willem III, in 1846 het bevel over een drietal oorlogsschepen: de Prins van Oranje, de Sambre en de Juno, waarmee hij een kruistocht op de Middellandsche Zee moest gaan doen.

Begunstigd door schoon zomerweer was het eskader in Juli van de reede van Vlissingen weggezeild en de reis bleef heel voorspoedig tot in het begin van November. Men kruiste in de buurt van La Valetta, de hoofdstad van Malta, toen er een schrikkelijke storm losbrak. Het havenhoofd van La Valetta stond zwart van menschen, want men had gezien hoe de drie Hollandsche oorlogsschepen zich in een vliegend storm bevonden en men hoopte, dat het hun gelukken zou het ruime sop te bereiken. Dan was ten minste het grootste gevaar afgewend. Dat de schepen van La Valetta zouden willen binnenloopen, daaraan dacht niemand, nog minder dat zulk een vermetel pogen met succes zou worden bekroond.

Toch gaf Prins Hendrik, die zich op de „Prins van Oranje“ bevond, het sein aan de beide andere schepen, hem te volgen. De menschen op het havenhoofd hielden den adem in. Men meende niet anders of die schepelingen liepen, zonder dat iemand een hand tot redding kon uitsteken, den dood in de kaken.

„Als die vlootvoogd zijn schepen behouden binnenbrengt,“ bromde een oude zeerob op den wal, „dan verklaar ik nooit bekwaamer zeeman ontmoet te hebben.“

Als, ja maar dat dit gebeuren kon dacht niemand. De smalle mond van de haven was ternauwernood zichtbaar door de schuimend-omhoog spattende golven. En toch gelukte de manoeuvre. Met dichtgereefde zeilen liepen alle drie de oorlogsschepen de haven van La Valetta binnen, waar ze door luid gejubel der toeschouwers werden begroet.

De Engelsche admiraal, die dit heldenstuk zag, zei: „Alleen een Prins van Oranje is tot zulk een kloek bedrijf in staat!“

Dat was in November geweest.

Het weer was stormachtig en ruw gebleven en nu, 24 December zag het er naar uit, dat het eskader nog eens weer een strijd zou moeten voeren met de elementen als in November voor La Valetta.

Men koerste op Cadix aan.

Stikdonker was de Kerstnacht: maan noch sterren gaven eenig schijnsel en de storm gierde door het want. Plotse-ling voelden de wachtgebende mannen op de Prins van

Oranje een hevigen schok, gevolgd door een gevaarlijk gekraak. In de duisternis van den nacht had de Prins van Oranje de Sambre aangevaren. Er ontstond een geweldige verwarring. Men hoorde kreten als: „We zinken!“ „Alles is verloren!“ „Het schip is weg!“

Doch te midden van die verwarring klonk eensklaps de rustige stem van Prins Hendrik. Hij is een der eersten aan dek en door den koperen scheepsroeper maant hij de mannen tot kalmte en zelfbeheersching.

„Als ieder z'n plicht doet, is er nog niets verloren!“

Dat helpt. De mannen doen wat hier het eerst voor de hand ligt en het blijkt, dat de Prins van Oranje er wonder goed is afgekomen.

Maar hoe zal het op de Sambre zijn? Het is zóó donker, dat men geen hand voor oogen kan zien. Gelukkig wordt men spoedig uit de onzekerheid verlost: van de Sambre klinken vier kanonschoten, die het teeken zijn, dat het schip er goed is afgekomen. Met groot verlangen wordt de morgen tegemoet gezien. Als eindelijk deze bange Kerstnacht voorbij is en het begint te dagen in het Oosten, blijkt het, dat de Prins van Oranje meer averij heeft opgelopen dan men aanvankelijk meende en dat het schip vrij wat water maakt. Er wordt nu besloten op Cadix aan te houden en dit wordt ook aan de andere schepen geseind.

Dien ganschen Eersten Kerstdag hebben de matrozen het druk met de worsteling tegen de woede der elementen. Wie let er in zulke omstandigheden op, welke dag het is? Wie kan zich in zulk een strijd op leven en dood met Kerstmis bezig houden?

Zeker niet de matrozen van een Nederlandsch oorlogsschip. Maar wél een Prins van Oranje.

In den namiddag brengt de adelborst van de wacht 't bevel van den Prins van Oranje: „Te zes uur in den kuil; klein tenue met steek en degen.“

De kuil was de ruimste plaats van 't schip, waar 's Zondags kerkdienst werd gehouden. Banken of stoelen waren er niet; men kon leunen tegen de kanonnen, die langs de wanden stonden.

Er wordt gemopperd, er wordt gevloekt onder de matrozen! Brommend halen ze hun Zondagsche plunje uit de kist. Wie heeft er nu lust, na zulk een nacht en een dag kerk te gaan houden!

Toch wordt het bevel gehoorzaamd en om zes uur zijn allen in den kuil. Klokslag zes uur treedt Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Hendrik binnen. Hij is in groot tenue en draagt op de borst 't grootkruis van den Nederlandschen Leeuw, iets wat hij zelden deed. Maar wat is dat nu? Inplaats van den officier, die aan de beurt is, treedt de Prins naar de spreekplaats. Hij ontbloot het hoofd en vouwt de handen en nu bidt hij niet het gewone formulier-gebed, maar doet een gebed rechtstreeks opklimmend uit het hart. Dr Swaving, een officier van gezondheid, die dezen plechtigen kerkdienst bijwoonde, schreef er later van: „Hij gaf aan geen der officieren last, om het gebed te doen, maar begon zelf met een stem, die getuigde, dat hij doordrongen was van godsdienstig gevoel, een gebed, zoo vurig, krachtig en welsprekend, dat allen er zich in vereenigden. Een buitengewone zeggingskracht bezielde des Prinsen gemoed, en plechtige stilte heerschte onder de schepelingen, die thans in een geheel andere stemming verkeerden, dan zoo straks, toen men morde en vloekte bij het zoeken in kist en plunjezak, om zich voor de kerk aan te kleeden. Met diep ontzag en heilige aandacht werd de Prins aan-

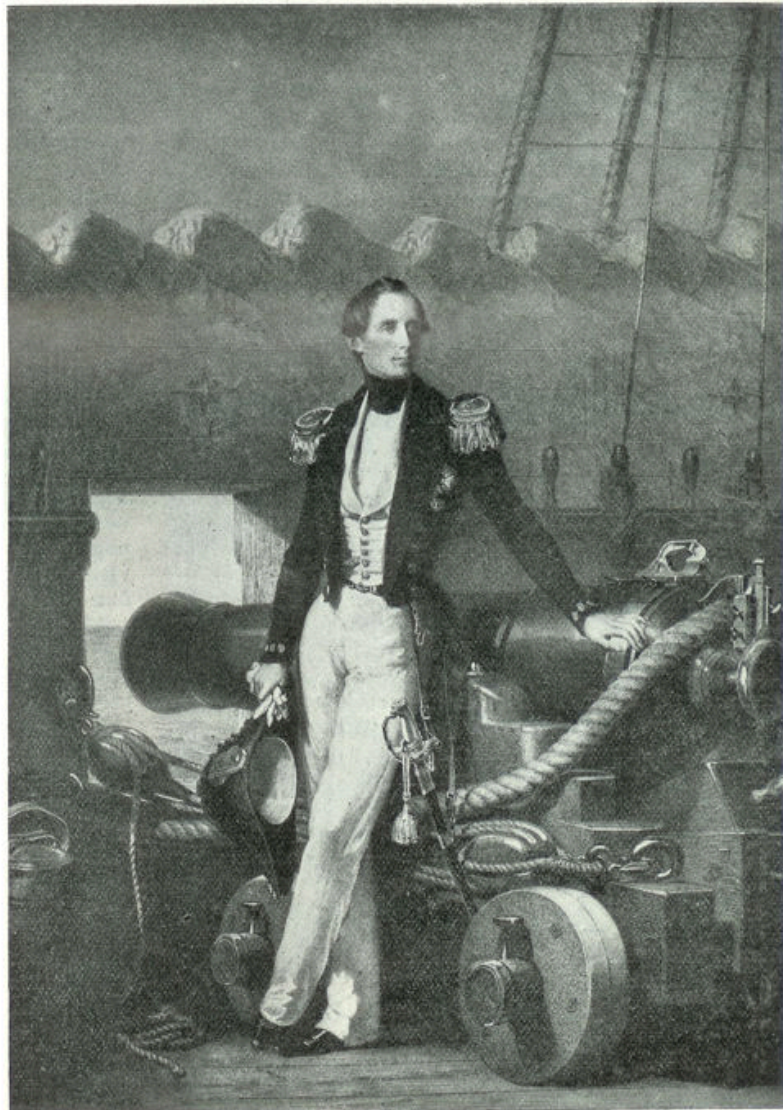
gehoord, en de woorden van dankbaarheid aan God wegens de redding uit de doorgestane gevaren en het betrouwen op Zijn hulp bij de wellicht nog in aantocht zijnde onheilen, vonden weerklank zelfs in het hart van den ruwsten matroos. Langen tijd nog waren velen onder den indruk van dit „gebed in den storm.“

Ook de Tweede Kerstdag bracht geen verademing, en in een gierend storm trachtte men Cadix te bereiken. Eensklaps ontdekte men op de Prins van Oranje een Spaansch schip, dat in nood was. „Terwille van de Moeder Gods, neem ons aan boord, wij zinken!“ zoo smeekte men door den scheepsroeper. Het schip van Prins Hendrik was te ver voorbij om hulp te kunnen verleen, maar de Juno was dichter bij. Daarom liet de Prins seinen: „Als de wind aanhoudt, door bekomen schade afhouden naar Cadix, maar Juno eerst trachten de Spanjaarden te redden.“

Werkelijk gelukte het tegen den avond de bemanning van de Antonia aan boord van de Juno te brengen.

Zonder verdere rampen werd de reede van Cadix bereikt. Het was een Kerstfeest geweest, zooals nog nooit door een Prins van Oranje onder zulke omstandigheden was gevierd. Aan Dr Swaving, die later in een dagblad dit voorval meedeelde, liet Prins Hendrik zijn hartelijken dank betuigen.

P. de Zeeuw J.G.zn

Naar een schilderij van N. Pieneman

Prins Hendrik der Nederlanden.